

Bóndin, sum gjørdist presidentur Finlands.

Javnaðarmenn valdu bóndan Kyösti Kallio til president i Finlandi.

15. í hesum mánaði komu hinir finsku valmennir saman at velja president.

Við fyrstu atkvøðisgreiðslu fekk Svinhufvud, ið verið hevur presidentur, 94 st., Ståhlberg fekk 150 st. — bert ein aftrat, og hann var valdur — Kallio fekk 56 st. Við øðru atkvøðisgreiðslu fekk Kallio 177 st. og var valdur.

Javnaðarmenn, ið hava 88 av 200 monnum á ríkisdegunum, vistu, at teir ikki kundu fáa sín mann valdan; tí ráddi fyrst og fremst um at forða Svinhufvud at verða afturvaldan. Teir stenuðu ti í fyrstu atlogu uppá Svenskaran Ståhlberg, men hansara menn stóðu ikki so frætt saman, at hann varð valdur. Í øðru atlogu gingu javnaðarmenn saman við bónda flokkinum og greiðdu atkvøðu fyri Kyösti Kallio.

Kallio er 64 ára gamal. Longu í 1904 varð hann valdur inn á ríkis-dagin — landdagin — og gjørdist ein av teim leiðandi innanfyri bónda flokkin. Í uppreisnar tíðini 1918 bleiv hann ministari. 1922—24, 1925—26 og 1929—30 var hann fyrstiministari. Hann hevur m. a. í 1922 fingið í gildi eina lóg av stórum týðningi viðvíkjandi smábrúnum. — *Henda lóg ásetur millum annað ekspropriáson av jordi til smábrú.*

Tá bóndin Kallio nú tekur við eftir embætismanninum Pekka Svinhufvud, so týðir hetta einki minni enn eitt systemskifti. Hetta valið er hin endaliga uppgævin við Lapporásluna og hennara ávirkan á finskan politikk. Svinhufvud varð fyri 6 árum síðani valdur undir ávirkan av framferð Lappomanna. Men tað eigur at verða sagt til hansara rós, at hann var so lóglýðin maður, at hann ikki vildi víta nakað av royndum Lappomanna at gera Finland til eitt lógleyst barbarland.

Men so var Svinhufvud heldur ikki fyri fólkastýri — tvørturimóti. Tað gav hann týðiligt til sjóndar til ymsar tíðir, seinast aftaná valið seinasta summar. Tá vunu javnaðarmenn aftur ein stóran valsigur (3 ár frammanundan høvdu teir eisini vunið) og flokksins valdu menn á tingi øktust til 88 av 200. Millum javnaðarmenn og bónda flokkin var flugin semja í lag, sum tryggjaði eitt regeringsfleirtal; men Svinhufvud noktaði blankt at lata nakran javnaðarmann koma í ríkisstjórnina.

So noyðdist tá bónda flokkin at skipa ríkisstjórn einsamallur. Kallio er foddur í Ósterholten. Hann er bóndasonur, og er sjálfur bóndi, tó at hann hevur gingið á lærðan skúla og enná er vicepresidentur í stýrinum fyri hinum finska ríkisbankanum. Tað hevur verið rokad hoiu

fyri stórt brek, at hann ikki dugir svenskt mál, sum eitt minnital av landsins flógvarum stóðugt roknar fyri móðurmál sítt. Hansara parlament hava vart hann við, at hann kortini kann at lesa svenskt, og at hann hevur verið ógviliga meðgjøfugur hvat krøvum teirra svensktalandi viðvíkur. Hetta er rætt og er komið týðiliga til sjóndar, meðan hann hevur sitið sum fyrstiministari.

Hin finski bónda flokkinur arbeiðir særliga fyri interessum smábóndanna. Í mentunarmálum hevur hann oftast stríðst móti javnaðarmonnum, men í praktiskum málum hevur hann barst móti teim stóru góðsgegarunum. Aftaná uppreisnina stóð bónda flokkinur vil Kallio á odda heldur hvassur yvirfyri javnaðarmonnum og tóktist eina tíð at verða við yvirlyutan. Seinni broyttust hesi viðurskifti tó nógv.

Omanfyri nevnda lóg av 1922 um jarðarviðurskiftini kann næstan kallast eitt eyðkenni fyri tann politikk, Kallio hevur fort. Hon nevnist nú «Lex Kallio». Eftir hesi lóg verður útlogd jordi til smærri brúk. Staturin gevur nakað av stuðningi til tey. Í tiggjutúsundatali eru á henda hátt sett smábrúk á stovni í Finlandi. Men renta og avdráttur, sum hvíldu á hesum brúnum vóru so stórt, at tey vóru tung at dríva. Og hetta forðandi bónda flokkinur at bota uppá.

— Tá Lapporáslan byrjaði, kravdu hennara oddamenn m. a., at hin tunga rentan, sum smábrúkin høvdu at dragast við, skuldi setast munalt niður. Kallio og flokkur hansara vóru hart krøystir av Lappomanninum, ið nærmast kunnu javnast við hinar donsku L. S. menninar. Kallio vardi seg tá við, at flokkur hansara ynskti júst tað sama, men hann var ímóti slíkari framferð, sum Lappomennir nýttu.

Hetta bjargði bónda flokkinum, og tá kreppufjórnar reiðiliga byrjaði, fullu hansara óknomisku krøv so nær saman við javnaðarflokksins krøvum, at hesir báðir flokkar máttu nærkast.

Við valið í fjór, tá javnaðarmenn høvdu so stóra framgongd, vunu bónda flokkin eisini eitt sindur framá og fekk 54 manns inn á ting. Tá Kallio skuldi skipa ríkisstjórn, ynskti hann at skapa eitt so gott samarbeiði við javnaðarmenn, at teir kundu ganga saman um at skipa stjórnina.

Sum fyrr nevnt, var presidenturin Svinhufvud hart ímóti hesum. Men javnaðarflokkin stýðjaði bónda flokkin væl, tá hann einsamallur mátti mynda stjórn.

Við hesum presidentsvali kann tað sigast, at javnaðarmenn nú

Til Suðuroyar fiskimenn

Eingin fiskimaður, sum er limur í Suðuroyar Fiskimannafelag, má mynstra saman við skipara ella bestamanni, sum ikki er limur í Føroya skipara og navigatorfelag.

Stjórn Suðuroyar fiskimannafelags.

Skipararnir

mugu ansa eftir, áðrenn mynstrað verður, at bestumennir eru limir í Føroya skipara og navigatorfelag og fiskimennir limir í Føroya Fiskimannafelag ella Suðuroyar Fiskimannafelag.

Føroya skipara og navigatorfelag.

Lýsing.

Av tí, at enn hevur ongantíð verið gjørdur lønarsáttmáli fyri skip, sum nýta nýggjari veiðihættir, sum t. d. trólarar, ger felagið limum sínum kunnugt, at frá heystinum í ár vil felagið krevja lønarsáttmálar gjørdar fyri allar fiskidriftir, og má tí eingin felagslimur aftaná 30. november í ár í nakrari fiskidrift sigla fyri minni løn, enn felagið hevur góðkent.

Føroya skipara og navigatorfelag.

Donsk og føroysk fiskifør.

(Sluttet.)

Kutterens ømme Punkter!

Men hvorledes er nu den danske søgaende Kutterflaade, som gaar i Nordsoen — Sommer som Vinter? Er dens Skyllighter Nedgangskapper, Lastluger og Styrehuse i forsvarlig Stand?

I de sidste 12 a 15 Aar er der slet ikke blevet saa faa Skibe ude, som aldrig kom hjem igen, og de kunde fortælle om Aarsagen til Ulykken, men som Regel har der ogsaa været andre Skibe ude, og en Del af dem har været paa den yderste Grænse af Forlis, og hvad fortalte saa disse Folk? Ja, jeg har hørt mange Gange udtalt: »En stor Sø gik hen over os og slog vort Skylight bort, vi blev omtrent fyldt med Vand, men vi klarede den da.«

Det Aar, da »Lykkens Proves«, »Majas«, »Lineas« og »Ellas« blev derude, var der vist ca. 10 Kuttere mere i Søen. De fleste af dem var lige paa det yderste af Forlis. Skipperen paa en af dem fortalte mig, at en stor Sø havde slaaet hans Skylight for og agter bort, og Skibet laa omtrent fuldt af Vand i begge Ender. Til min store Forbavselse lod Skipperen nøjagtig den samme Slags Skylight have om igen, han har vel tænkt: »Dette her sker ikke en Gang til, eller »det gaar nok«, eller han har slet ikke tænkt over noget. Men i hvert Fald gik der vel 3 eller 4 Aar, saa var han igen ude for en Storm, og da blev han derude. Han kunde ikke faa Lov til endnu en Gang at sætte de samme Skylight paa, fornavidt det har været dem, der har haft Skylden for hans Ulykke.

For nogle Aar siden gik een

hava beinleidis ávirkan á ríkisstjórnirnar í øllum Norðanlondum!

af vore største Kuttere væk i September Maaned. Der blev ymtet stærkt om, at det godt kunde være Lastlugen, som var Skyld i Ulykken. Kanten paa Karmen, som skal holde paa Lugen, var slidt bort, saa man kunde blot sparke til Lugen, saa røg den hen ad Dækket. En anden Kutter, som forliste, blev der talt en Del om, fordi det godt kunde være Motorkappens Skyld, da den var næsten opbrændt af Motorens Glødhoved og Udstødningsrør.

Det gaar aldrig godt.

For kort Tid siden laa vi ved Nordisland. Kl. 10 Aften horte vi i Radioen, at en svær Storm gik hen over Vesterhavet. Der var ca. 60 Kuttere i Søen, og jeg sagde til mine Mænd: »Det gaar aldrig godt.« Jeg tænkte paa de 120 Skylight, 60 Nedgangskapper, 60 Lastluger og Styrehuse, og efterhaanden indlød Meddelelserne om, at Mandefaldet havde været stort, og mange af dem, der kom i Havn kan fortælle om, hvor nær de har været ved at sætte Livet til, og hvad Grunden var, behøver jeg slet ikke at spørge om, for det ved jeg.

Men naar Naturforholdene er saa haarde ved os Fiskere, saa skal vi ogsaa være parate til at tæge imod dem. Vi skal ikke ligge og selje med løse Skylight, med tyndt Glas, tynde Brædder med pæne Fyldinger, men derimod skal alt opstaaende paa en Fiskekutters Dæk være endnu solidere og stærkere end selve Dækket, fordi en Sø, naar den farer hen over Skibet, slider og river meget haardere i de opstaaende Ting end paa selve Dækket. — Skroget skal som Regel nok holde i aaben Sø, naar det ellers ikke er for gammelt og daarligt bygget, hvilket desværre er Tilfældet med mange

KØDCENTRALEN

TH. 173. KONGEBROEN TH. 173.

Altid 1. Kl. ung Oksekød,
Paalæg og Kouserves.
En Gros & En Detail.
Bygdeordrer ekspederes omg.

„SMØRLIKA . . . ?
„Ja, . . . vitaminir!!!

Frukt og Grøntforretningin

Telf. 146. Áarvegur. Telf. 146.

Tær bilgju appelsinurnar eru afturkomnar **14 fyrir 1 kr.** Annars allar fruktir og grønt-sakir til lágur prísir.

Trond Hansen.

Kunngerð.

At roknskapurin fyri Tórshavnar kommunu, elektricitets-verkið og havnina fyri árið 1935 og úrdráttur av roknskapi fyri hjálparkassan við frágreiðing frá hansara starvi fyri sama ár eru til skjals á býráðsskrivstovuni frá 1. til 15. mars 1937 frá kl. 10—14, verður her gjørt kunnugt. Tórshavnar býráð, 26. febr. 1937.

Skerpikjøt

hava vit av tí allarbesta. Vit hava hópin av øðrum góðum viðskera.

S M Æ R A N

Keypið føroysk eplir, tað batar øllum best.

Tygum fáa framvegis góð føroysk eplir (bæði eplir, sum eru vaxin í sandi og í almindilgari mold) til biligan prís hjá

Th. 146. Trond Hansen.

af vore Kuttere, og der bor gores noget for at forbedre vore Nordsøkuttere, da Fiskeriet efterhaanden har udviklet sig til at foregaa længere til Søs, og derfor maa Kutterne tage imod de stærke Storme. — Det er derfor af største Betydning, at alt det, som er slæbt paa Dækket, er af allerbedste Materiale. Jeg overdriver sikkert ikke, naar jeg siger, at en stor Part af Folisene kommer ind under de Forhold, der her er nævnt, og hvad Rolle spiller det at ofre 3 eller 500 Kroner mere paa de opstaaende Dele, naar en Kutter koster 40.000 Kr.

Efter den sidste Katastrofe kommer der en mægtig Regning paa Folkeforsikring og Skibsforlis, som Fiskerne selv skal betale, men det allersørgeligste ved det hele er, alle de Forældre, som ikke skal se deres Sonner, Hustruere deres Mænd og Børn deres Fader.

En Kommission til Undersøgelse af Fartøjerne.

Jeg foreslaar, at Assurancen nedsetter en Kommission af Skipperer, som har ligget i en forrygende Storm med bortskyllede Skylight og synkefærdige. De maa vel dog kunne forstaa,